

KOMMUNALUDVALGET

REJSERAPPORT

AF STUDIEREJSE TIL SCHWEIZ

FOLKETINGET

Tid: Den 4. marts til den 6. marts 2015
Sted: Schweiz; Bern, Appenzell-Innerrhoden og Zürich
Deltagere: Helle Løvgreen Mølvig (RV), Helge Vagn Jacobsen (RV) og Ole Birk Olesen (LA).
Ledsaget af: Udvalgssekretær: Linda K. Johansen, Økonomi- og Indenrigsministeriet; Chefkonsulent: Kirsten Hoo-Mi Sloth, Ambassaden i Berlin; Katrine Teisen Cramon.

1. Formål

Formålet var at studere det schweiziske kommunalsystem, herunder forholdet mellem stat, regioner (kantonen) og kommuner med særligt fokus på udbredelsen af det lokale selvstyre og brug af folkeafstemninger. Desuden ønskede udvalget at få belyst aktuelle udfordringer og udviklingstræk i det schweiziske lokale selvstyre i forhold til danske forhold.

17. juni 2015

Ref. 14-001290-3

Program for studierejseren er omdelt på KOU – alm. del bilag 38 (2014-15). Baggrundsmateriale findes på sagen i Elektra.

2. Væsentligste punkter fra besøget

Udvalget fik overordnet introduceret Schweiz og det schweiziske politiske system ved møde med Honorær Konsul i Zürich, Tim Marshall. Herefter fik udvalget ved møde med Professor Reiner Eichenberger fra Freiburg Universitat et dybere indblik i det Schweiziske demokratiske system med særligt fokus på en komparativ analyse af ligheder og forskelle mellem Danmark og Schweiz.

Dr. Sandra Maissen, Generalsekretær hos Kantonregeringernes Konference (KdK), uddybede arbejdet i kantonernes fælles reprasentation, bl.a. dets forhandlinger med forbundsregeringen. Emilia Pasquier, direktør og leder af EU-programmet fra tænketanken Foraus, gav ligeledes et indblik i det demokratiske system og brugen af folkeafstemninger.

Schweiz er delt op i 26 kantoner med en høj grad af selvstyre og egne forfatninger. Hver kanton har sin egen lovgivende forsamling, regering og dømmende magt. Især i forhold til sundhed, uddannelse og kulturelle anliggender er der en høj grad af selvstyre. Kantonernes størrelse varierer meget. Den schweiziske befolkning kan af egen drift iværksætte et "Volksinitiative" mhp. at få gennemført konstitutionelle og lovgivningsmæssige ændringer. Hertil kræves indsamlet underskrifter fra 100.000 vælgere inden for en periode på 18 måneder. Lykkes det, vil en folkeafstemning om initiativet skulle afholdes.

Møde med Staatssekretariat für Migration (SEM), en enhed under det schweiziske justitsministerium, fokuserede på kontrollen med immigration. SEM informerede også om overvejelserne og arbejdet i forbindelse med implementering af netop et "Volksinitiative", der skal begrænse indvandring til Schweiz.

På møde med EU's ambassadør i Bern, Richard Jones, blev problemstillingen med at indføre begrænsning af indvandring til Schweiz yderligere belyst i

forhold til de bilaterale aftaler, der er indgået med EU samt dettes betydning for EU i øvrigt.

Møde med forbundsparlamentarikere fra hhv. Nationalrådet, Kantonrådet og repræsentanter fra det schweiziske parlament belyste yderligere det schweiziske system og parlamentets rolle i forhold til Kanton- og Kommunenniveau. Statens opgaver er bestemt af forfatningen og omfatter eksempelvis udenrigs- og sikkerhedspolitik, forsvar, told og finansielle spørgsmål samt gennemførelse af lovgivning, som er gældende for hele Schweiz.

Bern er en af de største kantoner og her mødtes udvalget med repræsentanter og parlamentarikere fra "Der Große Rat", kantonparlamentet i Kanton Bern. Især det offentlige serviceniveau blev drøftet samt skattelovgivning og harmonisering af skat kantonerne i mellem.

Mødet med den næstmindste Kanton i Schweiz, Kanton Appenzell Innerhoden, med 6000 indbyggere, viste, hvordan kantonerne praktisk og administrativt varetager det lokale selvstyre. Regeringsrådet består af syv medlemmer, som vælges af folket (inklusive præsident og vice-præsident) med håndtegn ved den årlige "Landsgemeinde" den sidste søndag i april. Medlemmerne bliver valgt af folket til et bestemt departement.

Kantonrådets vigtigste opgaver er de administrative forberedelser til "Landsgemeinde", at udarbejde regler til udførelsen af loven, at revidere og godkende årsregnskabet og at lave budgettet. Kantonrådet fastsætter også skatteprocenten.

Den føderalistiske struktur bevirker en betydelig skattekonkurrence mellem kantonerne, som resulterer i meget forskellige skattebelastninger i de forskellige kantoner, men også mellem kommunerne. Kantonerne og kommunerne har forskellige skatteprocenter og forskellige måder at udregne den skattepligtige indkomst på.

Ved mødet med forskeren Daniel Boschler fra Zürich Universitat, som har fokus pa komparativ politik og demokratisering, blev det schweiziske direkte demokrati belyst og drøftet, herunder betydningen af direkte folkebeslutninger for det representative demokrati og udfordringerne forbundet hermed.

3. Forberedelse og opfølging

Udvalget har evalueret rejsen pa et mode. Studierejsen har desuden affodt artiklen "Er schweizernes lokalstyre vejen frem?" i Kommunen, mandag den 23. marts 2015, hvori interview med Helge Vagn Jacobsen og Ole Birk Olesen indgar.